

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 30/2013 rd

Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitras verksamhetsberättelse för år 2012

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 september 2013 Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitras verksamhetsberättelse för år 2012 (B 6/2013 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- överombudsman Mikko Kosonen och direktör Veera Heinonen, Jubileumsfonden för Finlands självständighet (Sitra).

SITRAS VERKSAMHET

År 2012 var Sitras 45:e verksamhetsår. Under året fortsatte Sitra att som en obunden och aktiv part arbeta för en stabil och balanserad utveckling i Finland. År 2012 var det svårt att förutse utvecklingen i omvärlden. Den försämrade konkurrenskraften och försörjningskvoten ökade trycket på omstruktureringar.

Den organisationsreform som genomfördes 2012 innebar att Sitra övergick från en programbaserad verksamhet till ett matrisliknande arbetsätt. Sitras vägledande teman är Ekologisk hållbarhet och En livskraftig människa och sporrande strukturer.

Affärsutveckling är fortsättningsvis en av hörnstenarna för Sitras verksamhet. Under år

2012 frigjorde Sitra sig helt från sex företag och delvis från ett företag. De nya företagsplaceringarna riktades till strategiska mål inom temaområdena. Under året gjorde Sitra förstaplaceringar i fem företag och i slutet av året omfattade fondens kapitalplaceringsportfölj 35 bolag. I slutet av 2012 uppgick grundkapitalets marknadsvärde till 651 miljoner euro. Placeringstillgångarna gav en avkastning på 10,4 procent år 2012 jämfört med -8,0 procent året innan. Avsikten är att utveckla metoderna och förfaringssätten för ansvarsfulla placeringar av grundkapitalet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Sitra slutförde under året en betydande innehållsmässig och funktionell reform som inled-

des hösten 2011. Från fristående program övergick Sitra till tema- och nyckelområden som verkställer den gemensamma visionen. Utskot-

tet menade i sitt betänkande om berättelsen för 2011 att dessa strategiska förändringar har rätt inriktning. Reformen syftade till att göra Sitras reaktionsförmåga snabbare, förtydliga sambandet mellan strategin och det operativa arbetet samt sörja för tillräckliga tidsmässiga och finansiella insatser för de valda ämnesområdena. År 2012 präglades av osäkerhet i omvärlden. Den långvariga ekonomiska recessionen och de fortgående strukturförändringarna utgör en utmaning för utvecklingen av nya affärsmodeller.

Sitras vägledande teman är Ekologisk hållbarhet och En livskraftig människa och sporrande strukturer. Utskottet kan konstatera att dessa teman är tämligen breda. Man kan fråga sig vad avsikten med definitionen av temana är, med tanke på att till exempel temat En livskraftig människa och sporrande strukturer omfattar projekt där man utvecklar lagberedningen, främjar utnyttjandet av naturens verkningar på hälsan och välfärden, utvecklar e-tjänster för allmänheten och påskyndar att offentlig information ställs till allmänt förfogande. Temats styrande effekt verkar vara tämligen svag i fråga om valet av projektämnen inom nyckelområdena. Enligt berättelsen utvecklades en process som baserar sig på Sitras interna affärsforum för idéproduktionen i de nya nyckelområdena. Utskottet anser att verksamhetsberättelsen borde ha en beskrivning av den procedur som ledde fram till valet av ämnen.

Under 2012 slutfördes projekten Medborgarna och energieffektiviteten, Den bebyggda miljön, Förnyat landsbygdstänkande och Närlösningar för grön ekonomi. Projekten genomfördes planenligt, med undantag av Närlösningar

för grön ekonomi, som får fortsätta under 2013 för att projektmålen säkert ska uppnås. Det framgår inte av berättelsen vilka faktorer som ledde till att detta projekt inte kunde hålla den fastställda tidsplanen.

I utfrågningen av de sakkunniga kom det fram att genomslaget för Sitras verksamhet följs upp projektvis i flera år. Det vore enligt utskottet naturligt att presentera resultatanalysen i verksamhetsberättelsen. Utskottet har i ett tidigare betänkande (EkUB 4/2012 rd) tagit upp att öppningar med framgångspotential inte alltid fått tillräckligt starkt fotfäste. Däremot är till exempel projekten för snabbkliniker och servicesedlar prov på öppningar som lett till framgångar. Det är av högsta vikt med tanke på Sitras genomslagskraft och samhällets totalintresse att vi hittar nya och effektivare vägar att sprida god praxis. De metoder som tillämpas i dag verkar inte leda till att innovationer får det önskade fästet i den offentliga förvaltningens vardag.

Sitra har under 2012 arbetat vidare med att förtydliga sin roll i affärsgränssnittet. Sitra profilerar sig framför allt genom att starta försöksverksamhet och bygga upp nätverk med och mellan nya aktörer. Den direkta placeringsverksamheten har minskat och resurserna riktas till systematisk nätverksbildning. Ekonomiutskottet anser att också dessa principer pekar i rätt riktning.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

har ingenting att anmärka med anledning av berättelsen.

Helsingfors den 27 november 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Mauri Pekkari /cent
vordf. Marjo Matikainen-Kallström /saml
medl. Lars Erik Gästgivers /sv
Teuvo Hakkarainen /saf
Harri Jaskari /saml
Antti Kaikkonen /cent
Johanna Karimäki /gröna (delvis)

Pia Kauma /saml (delvis)
Jukka Kärnä /sd
Jari Myllykoski /vänst
Martti Mölsä /saf
Sirpa Paatero /sd
Arto Pirttilahti /cent
Kaj Turunen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.